

PATVIRTINTA
Vaiko teisių apsaugos kontrolierės
2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-9

VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA
(asignavimų valdytojo kodas 909002076)

2016-2018-ŪJŲ METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I. MISIJA IR STRATEGINIAI POKYČIAI

MISIJA

Ginti vaiko teises ir atlikti vaiko teisių užtikrinimo ir apsaugos priežiūrą bei kontrolę Lietuvoje

VEIKLOS PRIORITETAI

1. Siekti tarptautinės ir nacionalinės teisės aktuose nustatytų vaiko teisių ir jo teisėtų interesų įgyvendinimo, ypatingą dėmesį skiriant:

a) Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos nuostatų įgyvendinimo Lietuvoje, taip pat nacionalinės teisės normų, skirtų vaiko teisių apsaugai, vykdymo stebėsenai, kuri bus vykdoma atliekant tyrimus dėl vaiko teisių apsaugos srityje egzistuojančių problemų (2015 m. – 3, 2016 m. – 3, 2017 – 3, 2018 m. – 3), individualių skundų tyrimų (2015 m. – 350, 2016 m. – 350, 2017 – 350, 2018 – 350), apsilankymų globos, švietimo, sveikatos priežiūros ir kt. institucijose (2015 m. –20, 2016 m. –25, 2017 – 25, 2018 – 25), bendradarbiavimui ir bendravimu su valstybės, savivaldybių institucijomis, nevyriausybinėmis ir vaikų organizacijomis (2016 m. I – IV ketv.);

b) dalyvavimui formuojant politiką, susijusią su vaiko teisių apsauga, visuomenės bei valdžios institucijų nuomones, konkrečių siūlymų dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo ir/ar praktinio įgyvendinimo problemų teikimui visose vaiko teisių užtikrinimo srityse, užtikrinant vaikų dalyvavimą su jais susijusių klausimų sprendime, dėmesį koncentruojant į vaiko globos, vaikų apsaugos nuo smurto ir pagalbos jiems prieinamumo užtikrinimo, suimtųjų ir atliekančių laisvės atėmimo bausmę nepilnamečių ugdymo proceso užtikrinimo ir jo gerinimo, vaikų sveikatos apsaugos (odontologinės paslaugos, biomedicininiai tyrimai, psichikos sveikata), tėvų galimybių derinti darbą ir šeimos gyvenimą užtikrinimo srityse, teismo sprendimų, susijusių su vaikais (ypatingai bendravimo teisių), vykdymo problemas (2016 m. I - IV ketv.);

Planuojama dalyvauti darbo grupėse (2015 m. – 5, 2016 m. – 5, 2017– 5, 2018 – 5), bent 30 susitikimų bei problemų aptarimų (2015 m. – 30, 2016 m. –30, 2017 – 30, 2018 m. – 30).

c) teisėkūros proceso vertinimui ir įtakos jam darymui teikiant pastabas ir pasiūlymus dėl parengtų teisės aktų, susijusių su vaiko teisių apsauga, projektų, taip pat teikiant konkrečius siūlymus institucijoms dėl teisės aktų tobulinimo ar naujų priėmimo (2016 m. I – IV ketv.). Planuojama pateikti ne mažiau kaip 45 pasiūlymus (pastabas) dėl teisinio reglamentavimo

tobulinimo (įskaitant ir išvadas/nuomones dėl kitų institucijų parengtų teisės aktų projektų). Šis rodiklis yra stabilus per visą 2016–2018 laikotarpį;

d) institucijų, veikiančių vaiko teisių užtikrinimo procese, veiklos efektyvumo, institucijų bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo problemoms (2016m. I - IV ketv.);

e) prieinamumo naudotis neteisminiu vaiko teisių gynimo institutu didinimui (per individualių skundų vaiko teisių apsaugos kontrolieriui nagrinėjimą), užtikrinant kuo trumpesnius ir neviršijančius 3 mėnesių skundų išnagrinėjimo terminus (2016 m. I - IV ketv.);

f) vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus rekomendacijų ir rekomendacinio pobūdžio sprendimų vykdymui (įgyvendinimui) bei visuomenės skatinimui dalyvauti vaiko teisių užtikrinimo procese. (2016 m. I-IV ketv.); Planuojama, kad 2016-2018 m. bus pašalinta iki 70 proc. nustatytų pažeidimų, nustatytų vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus atliktų tyrimų metu (t.y. bus įgyvendinta 70 proc. rekomendacijų).

Asignavimai veiklos prioritetams įgyvendinti

Prioriteto pavadinimas	Asignavimai, tūkst. eurų
Siekti tarptautinės ir nacionalinės teisės aktuose nustatytų vaiko teisių ir jo teisėtų interesų įgyvendinimo	487

PAGRINDINĖS TEISĖKŪROS INICIATYVOS

Atsižvelgiant į Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos (toliau – Įstaiga) veiklos specifiką (nepriklauso vykdomosios valdžios institucijų sistemai, įgyvendinančiai Vyriausybės programą ir jos prioritetus, neturi tiesioginės įstatymų ir kitų teisės aktų leidybos iniciatyvos teisės ir kt.) tik identifikavus vaiko teisių apsaugos srityje egzistuojančias teisinio reglamentavimo spragas, taip pat naujų teisės aktų priėmimo poreikį, galima konkrečiai nurodyti planuojamus rengti įstatymų projektus ar planuojamus teikti pasiūlymus dėl teisės aktų pakeitimo. Pagal susiformavusią vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos, kaip ombudsmeno institucijos, praktiką, vaiko teisių apsaugos kontrolierius siūlymus teikia nedelsiant po problemos nustatymo.

Nustačius trūkumus įvairiose vaiko teisių apsaugos ir vaiko teisėtų interesų užtikrinimo srityse, taip pat derinant kitų institucijų pateiktus teisės aktų projektus, planuojama per 2016 m. I-IV ketvirčius pateikti ne mažiau kaip 45 pasiūlymus (nuomones) dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo.

VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS

1) išanalizuoti ir įvertinti Įstaigos organizacinę struktūrą ir, esant poreikiui bei galimybėms, ją tobulinti;

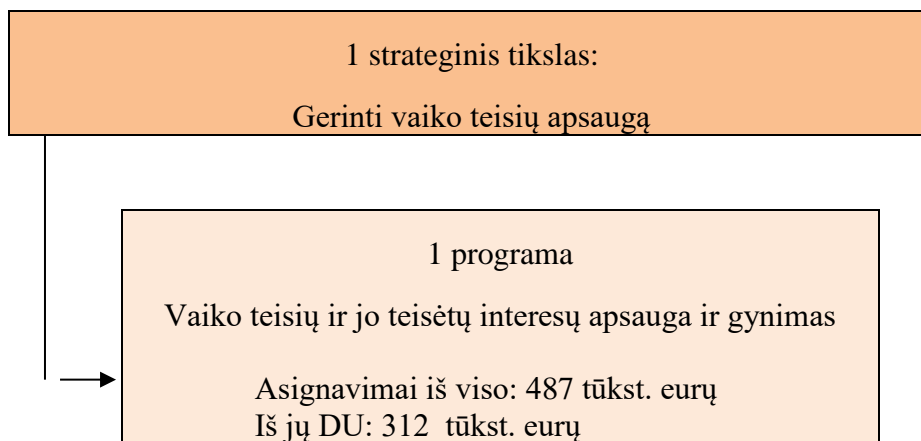
2) tobulinti Įstaigos darbo organizavimą, peržiūrint ir keičiant Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos veiklą reglamentuojančius lokalius teisės aktus;

3) racionaliai panaudoti išteklius nustatytiems strateginiams tikslams įgyvendinti ir didinti jų panaudojimo efektyvumą;

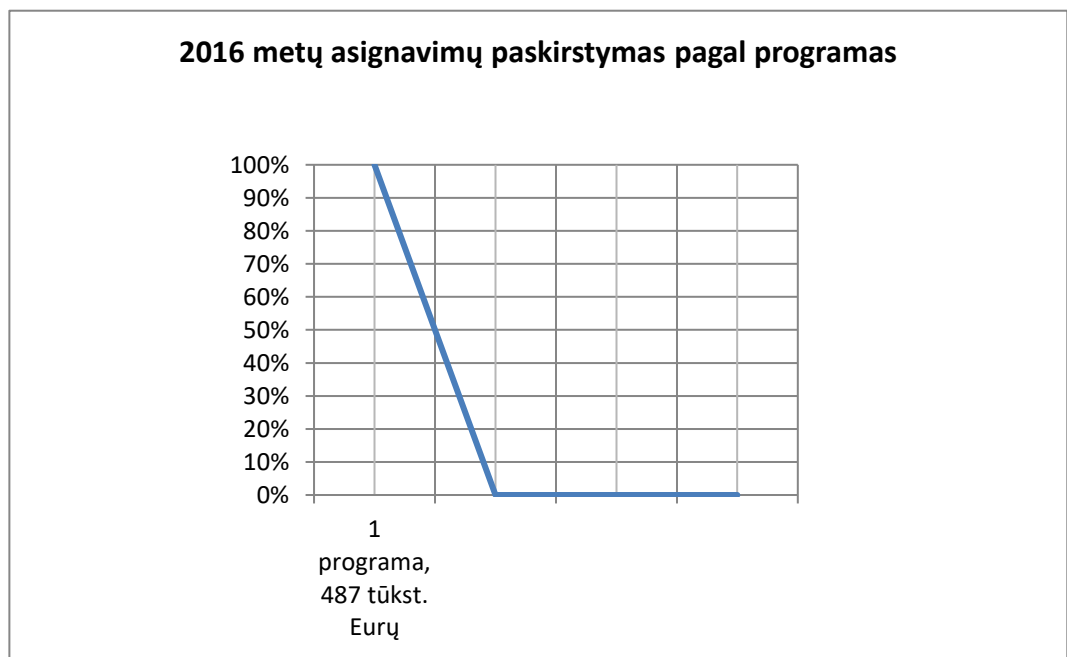
4) gerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir stiprinti tarnautojų administracinius gebėjimus.

II. STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS

ASIGNAVIMŲ VALDYTOJO VEIKLOS STRATEGIJA

ASIGNAVIMAI STRATEGINIAMS TIKSLAMS IR PROGRAMOMS ĮGYVENDINTI

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Teisės aktuose įtvirtintų vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus uždavinių įgyvendinimui užtikrinti, Įstaigoje yra dar 23 pareigybės (be vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus pareigybės). Iš jų 18 pareigybių skirta vykdyti pagrindinėms įstaigos funkcijoms ir 5,5 – papildomoms (aptarnavimo) funkcijoms atlikti.

Bendras pareigybių skaičius – 24, išlaidos darbo užmokesčiui – 312 tūkst. eurų.

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigoje dirba kvalifikuotas personalas, kurį sudaro įvairių sričių specialistai (teisininkai, socialiniai darbuotojai, pedagogai, medikas).

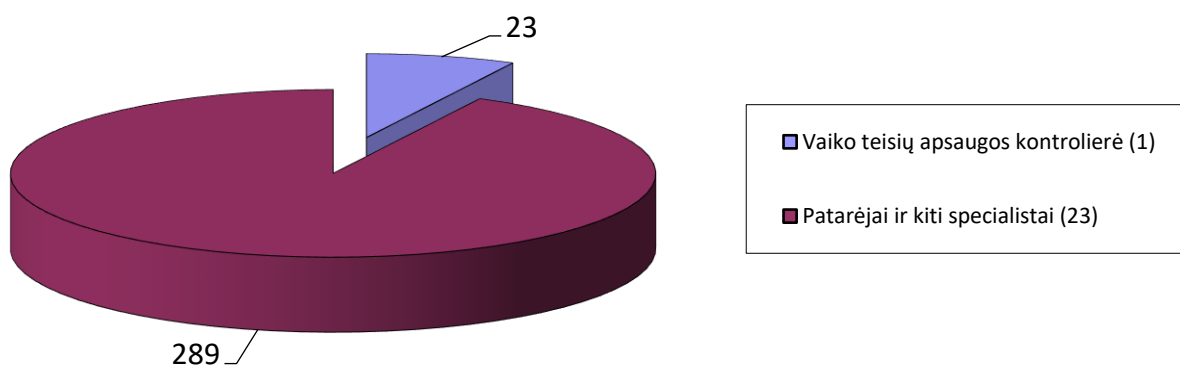
Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigoje nėra struktūrinių padalinių, visi tarnautojai ir darbuotojai tiesiogiai pavaldūs ir atskaitingi vaiko teisių apsaugos kontrolieriui.

Atsižvelgiant į šiuos išorinius veiksnius, kuriems Įstaiga negali daryti įtakos, siekiant kuo efektyviau panaudoti žmogiškuosius išteklius ir pagal esamas išgales optimizuoti darbo organizavimą, patarėjams yra priskiriamos konkrečiai apibrėžtos, tačiau plačios, veiklos sritys bei skiriami pavedimai, nesusiję su pagrindinių įstaigos funkcijų vykdymu.

Skiriamas darbo užmokesčio fondas įtakoja ir kai kuriuos Įstaigos darbo organizavimo aspektus, todėl siekiant įgyvendinti itin plačias įstaigos funkcijas ir uždavinius, Įstaigos tarnautojų veikla viršija įprastinį darbo krūvį. Finansiniai išteklių tiesiogiai įtakoja ir žmogiškuosius, todėl yra pakankamai sudėtinga operatyviai, per kuo trumpesnę laiką ištirti gaunamus skundus, periodiškai atlikti gaunamų ir išnagrinėtų skundų analizę, vykdyti kokybišką vaiko teisių padėties šalyje stebėseną ir kt.

	2015	2016	2017	2018
Pareigybių skaičius, vnt.	24	24	24	24
Išlaidos darbo užmokesčiui, Tūkst. eurų	312	312	312	312

2016 –ųjų metų pareigybių skaičiaus ir išlaidų darbo užmokesčiui pasiskirstymas pagal pareigybių grupes

VALDYMO IŠLAIDOS

1 lentelė. 2016 – 2018 –ųjų metų programų asignavimai ir valdymo išlaidos (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	2016-ųjų asignavimai				2017-ųjų asignavimai				2018-ųjų asignavimai			
		Iš viso	Iš jų išlaidoms			Iš viso	Iš jų išlaidoms			Iš viso	Iš jų išlaidoms		
			Iš viso	Darbo užmokesčiai	Turui įsigyti		Iš viso	Darbo užmokesčiai	Turui įsigyti		Iš viso	Darbo užmokesčiai	Turui įsigyti
1	Vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga ir gynimas	487	487	312		475	475	312		475	475	312	
	Iš jų valdymo išlaidos	487	487	312		475	475	312		475	475	312	
	Iš viso asignavimų programoms	487	487	312		475	475	312		475	475	312	
	Iš jų valdymo išlaidoms	487	487	312		475	475	312		475	475	312	
	Valdymo išlaidų dalis, procentais	100	100	100		100	100	100		100	100	100	

II. STRATEGINIŲ TIKSLŲ IR PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

VEIKLOS KONTEKSTAS

Išorės veiksniai

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga įsteigta pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 73 straipsnį; Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įgaliojimai yra apibrėžti Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatyme. Šiuo įstatymu vaiko teisių apsaugos kontrolieriui suteiktas platus mandatas – jam pavesta nacionaliniuose ir tarptautiniuose teisės aktuose įtvirtintų vaiko teisių (socialinių, kultūrinių, ekonominių, politinių ir kt.) ir teisėtų interesų apsauga, priežiūra, kontrolė ir propagavimas, vaikų politinės valdžios ir įtakos neturėjimo kompensavimas valstybės gyvenime.

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga yra visiškai naujo tipo institucija Lietuvoje ir veikia tik nuo 2000 metų, tačiau jau turi aiškų veiklos mechanizmą, nusistovėjusią praktiką ir pan. Formuojant veiklos prioritetus, kryptis remiamasi ir analogiškų užsienio valstybių institucijų patirtimi bei praktika.

Kaip savarankiška konstitucinė institucija, ginanti žmogaus teises ir laisves, vaiko teisių apsaugos kontrolierius yra nepriklausomas nuo kitų valstybės institucijų ir atskaitingas tik Seimui, tačiau vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus ir Seimo santykiai nėra grįsti tiesioginio pavaldumo principu.

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus veiklos tikslas ir siektinas rezultatas yra visų vaikų galimybė naudotis visomis Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijoje, kituose tarptautiniuose ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytais teisėmis.

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai labai svarbu būti nepriklausomai ne tik politiniu, teisiniu, bet ir finansiniu aspektu. Nepriklausomumas nuo vykdomosios valdžios, kurios pareigūnų veiklą kontroliuoja ir galimus vaiko teisių apsaugos pažeidimo faktus tiria kontrolierius, yra būtinas.

Finansiniai veiksniai.

Įstaigai skiriami asignavimai trukdo įgyvendinti paskirtus ir užsibrėžtus tikslus. Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai neskiriama asignavimų reikalingiems tyrimams (pasitelkiant mokslininkus, ekspertus) atlikti, tarpžinybinėms darbo grupėms sudaryti, ekspertų darbui jose apmokėti, leidybinei veiklai, reikalingoms šviečiamosios, informacinės veiklos apimtims bei tarptautiniam bendradarbiavimui.

Pažymėtina, kad tarptautinėje praktikoje, siekiant suvienodinti žmogaus teisių gynimo institucijų (įskaitant ir vaiko teisių gynėjus) veiklą, jos principus, vadovaujamosi Paryžiaus principais, priimtais 1991 metais Paryžiuje, patvirtintais tiek Jungtinių Tautų Organizacijos Žmogaus teisių komisijoje, tiek Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės asamblėjos sesijoje. Vadovaujantis šiais principais yra vertinamas konkrečios nacionalinės žmogaus teisių gynimo institucijos veiklos efektyvumas. Būtent šiuose principuose yra nustatyti pagrindiniai reikalavimai, kuriuos turi atitikti nacionalinės žmogaus teisių gynimo institucijos, nepriklausomai nuo jų struktūros ir tipo. Šiame dokumente ypatingas dėmesys yra skiriamas finansavimui, kuris turėtų būti žmogaus teisių gynėjų nepriklausomumo nuo Vyriausybės garantu, kaip vienam iš šių institucijų veiklos efektyvumo vertinimo kriterijų. Tarptautiniu mastu pripažįstama, kad neretai šių institucijų veiklos neefektyvumo priežastimi būna finansinių išteklių trūkumas. Paryžiaus principuose bei jų įgyvendinimo vadove nurodome, jog finansavimo kontrolė negali priklausyti nuo konkrečios Vyriausybės ar politinės konjunkčūros. Tiek vykdomoji, tiek įstatymų leidžiamoji valdžia turi užtikrinti šioms įstaigoms tokį finansavimą, kuris garantuotų reikiamą finansavimą visų funkcijų vykdymui, garantuotų kontrolieriaus (ombudsmeno) nepriklausomumą ir savarankiškumą renkantis veiklos kryptis ir prioritetus.

Prie minimalių tarptautinių standartų priskiriamas ir tinkamas darbo apmokėjimas, užtikrinantis pareigūnų nepriklausomumą, ypač tose šalyse, kuriose žmogaus teisių gynėjai nagrinėja skundus dėl žmogaus teisių pažeidimo.

Tenka pripažinti, kad šiandieninė Lietuvos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos padėtis neatitinka aukščiau minėtų tarptautinių reikalavimų – atsižvelgiant į skiriamas finansines lėšas, negali būti ne tik tinkamai įvertinta bei tobulinama Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos tarnautojų kvalifikacija, o skiriamas finansavimas didžiąja dalimi lemia ir įstaigos veiklos kryptį ir prioritetų pasirinkimą.

Nors Vaiko teisių apsaugos kontrolierius ne tik tiria skundus, teikia pasiūlymus dėl teisinės bazės tobulinimo, bet ir atlieka vaiko teisių apsaugos padėties stebėseną, skiriamas finansavimas neleidžia užsakyti ir atlikti išsamių mokslinių tyrimų dėl išryškėjusių problemų ir jų sprendimo būdų, negali vykdyti nuolatinės skundų ir jų tyrimo metu nustatytų dažniausiai pasitaikančių vaiko teisių pažeidimų bei problemų analizės (šiuo metu dėl itin didelio įstaigos tarnautojų darbo krūvio tokia analizė atliekama 1 kartą per metus), nuolatinės ir kokybiškos vaiko teisių padėties Lietuvoje stebėsenos.

Ekonominiai ir socialiniai veiksniai.

Pokyčiai visuomenės gyvenime socialinėje, kultūrinėje, ekonominėje, materialinėje, sveikatos apsaugos ir pan. srityse, migracijos masto didėjimas, mišrių santuokų, ištuokų skaičiaus didėjimas ir kt. veiksniai tiesiogiai įtakoja Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigoje gaunamų skundų skaičių, įstaigos darbo krūvį ir veiklos sritis. Neigiami ekonominiai ir socialiniai pokyčiai šalyje tiesioginę įtaką gaunamų skundų skaičiui turi ir todėl, kad vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus institutas turi garantuoti pigų, visiems prieinamą, neformalų, kvalifikuotą pareiškėjų problemų nagrinėjimą.

Lietuvos prisijungimas prie Šengeno erdvės, užtikrinęs laisvą asmenų judėjimą šioje erdvėje, paskatino ženklų skundų, susijusių su vaiko teise bendrauti su abiem tėvais ir kitais artimais giminaičiais bei neteisėto vaiko išvežimo į kitą šalį, augimą. Ypatingai aktualūs tapo priteisto išlaikymo vaikui išieškojimo klausimai, kai skolininkas gyvena užsienio valstybėje ir kt. Ekonominiai veiksniai, tėvų nedarbas, nepakankamas vaiko teisių apsaugos ir kitų (švietimo, socialinių paslaugų ir t.t.) sričių finansavimas, sąlygojantis paslaugų prieinamumo problemas taip pat įtakoja vaiko teisių apsaugos pažeidimus įvairiose gyvenimo srityse, taip pat pareiškėjų kreipimąsi dėl galimai pažeistų socialinių ir ekonominių vaiko teisių (galimo) pažeidimo.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierius nepriskiriamas nei įstatymų leidžiamosios, nei vykdomosios valdžios institucijomis ar teisminei valdžiai, nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt.

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus iškeltų ir egzistuojančių problemų sprendimas susijęs su įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios veiksmais: įstatymų ir kitų teisės aktų leidybos procesu bei praktikos formavimu ar jos pokyčiais, kuriems vaiko teisių apsaugos kontrolierius tiesioginės įtakos neturi, o tai lemia Įstaigos strateginių tikslų, programų, priemonių ir jų įgyvendinimo vertinimo kriterijų specifiką.

Veiklos efektyvumo analizės išvados

Veiklos efektyvumui vertinti buvo pasirinkti Finansų ministerijos nustatyti veiklos efektyvumo vertinimo kriterijai. Paskaičiuotos kriterijų reikšmės rodo, jog veiklos efektyvumo rodikliai, lyginant su ankstesniais planavimo ir ataskaitiniais laikotarpiais iš esmės yra nepakitę.

STRATEGINIS TIKSLAS: Gerinti vaiko teisių apsaugą Lietuvoje (01)

Šis vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus veiklos tikslas įtvirtintas Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatyme. Jo įgyvendinimas apima Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą, vykdymo kontrolę ir priežiūrą; fizinių ir juridinių asmenų skundų dėl galimų vaiko teisių pažeidimų tyrimą; pasiūlymų dėl priemonių vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugai pagerinti, dėl galiojančių teisės aktų pakeitimo ir naujų teisės aktų priėmimo bei politikos, susijusios su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga, formavimo bei įgyvendinimo teikimą Respublikos Prezidentui, Seimui ir Vyriausybei; visuomenės informavimą apie savo veiklą bei vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugos padėtį Lietuvoje.

Įstaigos strateginio tikslo efekto kriterijai nustatyti atsižvelgiant į Įstaigos veiklos specifiką ir išreikšti procentine išraiška:

Vertinimo kriterijaus kodas	Efeko vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetas	2015-ųjų metų	2016-ųjų metų	2017-ųjų metų	2018-ųjų metų	2019-ųjų metų
E-01-01	1.Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus sprendimų ir rekomendacijų, priimtų išnagrinėjus, skundą (us) vykdymas, išreikštas procentine išraiška	70	70	70	70	70
E-01-02	2. Ištirtų skundų procentinis santykis su per metus gautais skundais	83	85	90	90	90
E-01-03	3.Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus kompetentingoms institucijoms pateiktų pasiūlymų dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo ir (ar) praktinių vaiko teisių apsaugos užtikrinimo problemų sprendimo būdų svarstymas ir nagrinėjimas kompetentingose institucijose, išreikštas procentine išraiška	75	80	90	90	90
E-01-04	4. Pateiktų pasiūlymų (pažymose, apibendrinimuose, kt.) dėl konkrečių priemonių įgyvendinimo ar problemų sprendimų būdų įgyvendinimas, išreikštas procentine išraiška.	45	50	50	50	50

Efeko vertinimo kriterijų aprašymas

Nustatyti Įstaigos strateginio tikslo įgyvendinimo efekto vertinimo kriterijai parodo ne tik naudą, kurią gauna Įstaigos pareiškėjai, pateikę vaiko teisių apsaugos kontrolieriui skundą dėl galimai pažeistų vaiko teisių (greitas skundo nagrinėjimas, vaiko teisių pažeidimų identifikavimas), bet ir valstybės bei savivaldos institucijų, taip pat visuomenės požiūrio į vaiko teisių apsaugos problemas ir jų sprendimus, pokyčius. Šiuos pokyčius atspindi vaiko teisių apsaugos kontrolierės

rekomendacijų ir pasiūlymų dėl nustatytų vaiko teisių pažeidimų šalinimo ar sisteminių problemų šioje srityje sprendimo, įgyvendinimas, taip pat pateiktų pasiūlymų dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo svarstymas ir nagrinėjimas kompetentingose institucijose.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierės rekomendacijų ir pasiūlymų vykdymo (nagrinėjimo) kriterijai parodo visuomenės bei valstybės ir savivaldybių institucijų įtraukimą į vaiko teisių apsaugos problemų sprendimą, vaiko teisių pažeidimų šalinimą, taip pat skatins suvokimą apie vaiko teisių propagavimo ir užtikrinimo aktualumą.

Nustatyti efekto vertinimo kriterijai sudaryti taip, kad leistų nustatyti realius pokyčius (pamatuojami), reikšmes galima palyginti su praėjusių ataskaitinių laikotarpių Įstaigos veiklos efektyvumo kriterijų reikšmėmis. Kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodas aiškiai apibrėžtas. Vertinimo kriterijų reikšmei apskaičiuoti naudojami patikimi duomenys, pagrįsti kitų institucijų oficialia informacija apie pateiktų rekomendacijų ir/ar pasiūlymų nagrinėjimą bei įgyvendinimą.

STRATEGINĮ TIKSLĄ ĮGYVENDINANČIOS PROGRAMOS

Vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga ir gynimas (01)

Bendroji informacija apie programą

Ši programa įgyvendina Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos prioritetą siekti tarptautinės ir nacionalinės teisės aktuose nustatytų vaiko teisių ir jo teisėtų interesų įgyvendinimo, ypatingą dėmesį atkreipiant į:

a) Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos nuostatų įgyvendinimo Lietuvoje, taip pat nacionalinės teisės normų, skirtų vaiko teisių apsaugai, vykdymo stebėseną, individualių skundų tyrimą, apsilankymus globos, švietimo, sveikatos priežiūros ir kt. institucijose, bendradarbiavimą ir bendravimu su valstybės, savivaldybių institucijomis, nevyriausybinėmis ir vaikų organizacijomis;

b) dalyvavimą formuojant politiką, susijusią su vaiko teisių apsauga, visuomenės bei valdžios institucijų nuomones, konkrečių siūlymų dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo ir/ar praktinio įgyvendinimo problemų teikimą;

c) teisėkūros proceso vertinimą ir įtakos jam darymą teikiant pastabas ir pasiūlymus dėl parengtų teisės aktų, susijusių su vaiko teisių apsauga, projektų, taip pat teikiant konkrečius siūlymus institucijoms dėl teisės aktų tobulinimo ar naujų priėmimo;

d) institucijų, veikiančių vaiko teisių užtikrinimo procese, veiklos efektyvumo problemas, institucijų bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo skatinimą;

e) prieinamumo naudotis neteisiminiu vaiko teisių gynimo institutu didinimą;

f) vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus rekomendacijų ir rekomendacinio pobūdžio sprendimų vykdymą (įgyvendinimui) bei visuomenės skatinimą dalyvauti vaiko teisių užtikrinimo procese.

Per šią programą bus įgyvendinamos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus funkcijos, numatytos Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatyme:

1) kontroliuoti ir prižiūrėti kaip yra įgyvendinamos Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą, nuostatos Lietuvoje;

2) tirti skundus dėl fizinių ir juridinių asmenų veiksmų ar neveikimo, dėl kurių pažeidžiamos (manoma, kad pažeidžiamos) ar gali būti pažeistos vaiko teisės ar jo teisėti interesai, taip pat skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo vaiko teisių apsaugos srityje;

3) teikti Respublikos Prezidentui, Seimui ir Vyriausybei pasiūlymus dėl priemonių vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugai pagerinti, dėl galiojančių teisės aktų pakeitimo ir naujų teisės aktų priėmimo bei politikos, susijusios su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga, formavimo bei įgyvendinimo;

4) informuoti visuomenę apie savo veiklą bei vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugos padėtį Lietuvoje Įstaigos interneto tinklalapyje, o esant galimybei – ir per kitas visuomenės

informavimo priemonės arba susitikimuose su gyventojais, suinteresuotų institucijų, įstaigų ir organizacijų atstovais.

Programa yra daugiametė ir tęstinė, apimanti svarbiausias Įstaigai pavestas funkcijas, kuriai reikalingos valstybės biudžeto lėšos.

Šios programos įgyvendinimui 2016 metais planuojama skirti 487 tūkst. eurų. Veiklos efektyvumo analizės duomenys rodo, kad skiriamų asignavimų (sąnaudų) panaudojimas yra efektyvus. Dėl Įstaigos veiklos specifiškumo, veiklos sąnaudų ir naudos santykis atsiskleidžia per programos rezultato ir produkto kriterijus.

Programos kiekybinis ir kokybinis vertinimas yra išreikštas strateginio tikslo efekto bei programos uždavinių ir priemonių rezultato bei produkto vertinimo kriterijais.

Programą įgyvendina Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys darbo sutarčių pagrindais, kurie nagrinėja pareiškėjų skundus, rengia pasiūlymus dėl teisės aktų projektų tobulinimo ar naujų priėmimo, rengia teisės aktų projektus, išvadas dėl pateiktų derinti teisės aktų projektų.

Šios programos įgyvendinimui 2016 metais numatytos 24 pareigybės.

Programos koordinatorius vyresnioji specialistė (vyr. finansininkė) Nijolė Veniūtė, tel. 210 71 77, el. paštas niveni@lrs.lt

	vaikų teisių apsaugos tarnybose, kitose su vaikų teisių ir jo teisėtų interesų apsauga susijusiose įstaigose																
01-02-02	Priemonė: Įstaigų ir jose dirbančio personalo veiklos, funkcijas reglamentuojančių dokumentų bei jų atitikimo vaiko teises reglamentuojantiems teisės aktams analizė																
01-02-03	Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus savo iniciatyva pradėti tyrimai dėl galimo vaiko teisių ir jo teisėtų interesų pažeidimo	136	136	94		142	142	94		142	142	94		142	142	94	
01-03	Uždavinys: priemonių, sprendimų, skirtų pagerinti vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą, koreguoti formuojamą ir įgyvendinamą politiką, susijusią su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga Lietuvoje, inicijavimas	8	8	6		10	10	6		10	10	6		10	10	6	
01-03-01	Priemonė: Dalyvavimas darbo grupėse, rengiančiose su vaiko teisių apsauga susijusius teisės aktus, pasiūlymų inicijuojamiems teisės aktų projektams teikimas	8	8	6		10	10	6		10	10	6		10	10	6	
01-03-02	Priemonė: Dalyvavimas pasitarimuose, seminaruose su institucijomis, kurių veikla susijusi su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga, turint tikslą sukaupti objektyvią informaciją apie praktikoje kylančias problemas, kurią išanalizavimus bus apsprendžiami optimalūs ir realūs jų sprendimų būdai																
01-04	Uždavinys: visuomenės informavimas apie vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą Lietuvos Respublikoje; vaikų teises ir jų teisėtus interesus, vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus veiklą bei visuomenės savimonės vaiko teisių	48	48	25		62	62	25		62	62	25		62	62	25	

	politikos ir jos įgyvendinimo atžvilgiu, keitimas																
01-04-01	Priemonė: vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus ir patarėjų pranešimai tarptautinio ir nacionalinio lygmens konferencijose, seminaruose, dalyvavimas diskusijose, bendradarbiavimo su kompetentingomis užsienio valstybių institucijomis plėtojimas, dalyvavimas viešose diskusijose, susijusiose su vaiko teisių propagavimu ir problemų aptarimu.	36	36	25		50	50	25		50	50	25		50	50	25	
01-04-02	Visuomenės švietimas	12	12			12	12			12	12			12	12		
	1. Iš viso Lietuvos Respublikos biudžetas	465	464	312		487	487	312		487	487	312		487	487	312	
	Iš jo:	465	464	312	1	487	487	312		487	487	312		487	487	312	
	1.1. bendrojo finansavimo lėšos																
	1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės lėšos																
	1.3. Tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos																
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)																
	Iš viso programai finansuoti (1+2)	465	464	312	1	487	487	312		487	487	312		487	487	312	

3 lentelė. Programos tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			
		2015-ųjų	2016-ųjų	2017-ųjų	2018-ųjų
	1 tikslas: gerinti vaiko teisių apsaugą				
R-01-01-01	Nustatytų vaiko teisių pažeidėjų, nagrinėjant skundus, skaičius ir jų veiksmų ar neveikimo įvertinimas ir/ar jo atsakomybės klausimo iškėlimas, išreikštas procentine išraiška	100	100	100	100
R-01-01-02	Pašalintų pažeidimų, nustatytų atlikto tyrimo metu ir nurodytų vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus sprendimuose, skaičius, išreikštas procentine išraiška	70	70	70	70
R-01-01-03	Vaiko nuomonės išklausymas, skunduose nurodytų aplinkybių patikrinimas, galimų teisės aktų praktinio įgyvendinimo problemų aiškinimasis, išreikštas procentine išraiška	100	100	100	100
R-01-01-04	Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus pateiktų pasiūlymų dėl teisės aktų tobulinimo procentinis santykis su vykdomosios ir įstatymų leidžiamosios valdžios priimtais ir įgyvendintais pasiūlymais, išreikštas procentine išraiška	30	31	35	35
	1 tikslo 1 uždavinys: Kvalifikuotas, nešališkas galimo vaiko teisių ar jo teisėtų interesų pažeidimo ištyrimas, juridškai pagrįstų ir optimaliai vaiko interesus atitinkančių sprendimų priėmimas				
P-01-01-01-01	ištirtų skundų skaičius	350	350	350	350
	1 tikslo 2 uždavinys: Teisės aktų įgyvendinimo ir institucijų, susijusių su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga, priežiūra ir kontrolė				
P-01-01-02-01	Kontrolinių kelionių, aplankytų institucijų, įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų, šeimų ir šeimynų, vaikų skaičius	20	25	25	25
	1 tikslo 3 uždavinys:				

	Priemonių, sprendimų, skirtų pagerinti vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą, koreguoti formuojamą ir įgyvendinamą politiką, susijusią su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga Lietuvoje, inicijavimas				
P-01-01-03-01	Pateikti pasiūlymai kompetentingoms institucijoms dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo	45	45	45	45
P-01-01-03-02	Dalyvavimas darbo grupėse	5	5	5	5
P-01-01-03-03	Susitikimų, problemų aptarimų skaičius	30	30	30	30
P-01-01-03-04	Atlikti sričių, kuriose pastebimi vaiko teisių pažeidimai, tyrimai ir analizės (apibendrinimai)	3	3	3	3
	1 tikslo 4 uždavinys: Visuomenės informavimas apie vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą Lietuvos Respublikoje; vaikų teises ir jų teisėtus interesus, vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus veiklą bei visuomenės savimonės vaiko teisių politikos ir jos įgyvendinimo atžvilgiu, keitimas				
P-01-01-04-01	Numatomų vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus ir patarėjų pranešimų, dalyvavimų tarptautiniuose ir nacionaliniuose seminaruose, susitikimuose, skaičius	55	60	60	60
P-01-01-04-02	Publikacijų, išleistų leidinių, vaizdinių priemonių, informacijos pateikimo viešojoje erdvėje skaičius	60	60	60	60

4 lentelė. 2016-ųjų metų pareigybių skaičius pagal institucijas / įstaigas ir pareigybių grupes

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas	Pareigybių skaičius						Išlaidos darbo užmokesčiui, tūkst. eur.		
		Institucijos/įstaigos vadovai ir pavaduotojai		Kitų padalinių vadovai ir pavaduotojai		Specialistai/pareigūnai, neturintys pavaldžių asmenų, ir kiti			Iš viso	Iš jų valstybės tarnautojai
		Iš viso	Iš jų valstybės tarnautojai	Iš viso	Iš jų valstybės tarnautojai	Iš viso	Iš jų valstybės tarnautojai			
1	Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga	1		0	0	23	17	24	17	312

6 lentelė. Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimas per strateginį veiklos planą 2016-aisiais metais

Vyriausybės programa		Strateginis veiklos planas	
Nr.	Nuostatos pavadinimas	Uždavinio / priemonės pavadinimas	Kodas
VII	VII. Šeimos politika 143. Gerinsime vaiko teisių apsaugą, keisime vaiko teisių apsaugos valdymą nacionaliniu ir savivaldybių lygiu, garantuosime šios sistemos veiksmingumą, gerinsime šių tarnybų veiklą, padidinsime jų atsakomybę, sustiprinsime jų veiklos kontrolę. 147. Ginsime vaiko interesus, užtikrinsime tinkamą jo teisių apsaugą. Rūpinsimės vaiko teisių apsauga kaip vienu svarbiausių valstybės prioritetų. Sieksime, kad nebūtų pažeidžiamos vaiko teisės ir naudojamas smurtas prieš vaikus, kad vaikai nebūtų įtraukiami į narkomaniją, prostituciją, nedarytų nusikaltimų	Uždavinys: Teisės aktų įgyvendinimo ir institucijų, susijusių su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga, priežiūra ir kontrolė Priemonė: Apsilankymai vaikų auklėjimo ir globos įstaigose, švietimo bei gydymo įstaigose, laisvės atėmimo ir kardomojo kalnimo vietose, savivaldybių vaikų teisių apsaugos tarnybose, kitose su vaikų teisių ir jo teisėtų interesų apsauga susijusiose įstaigose Priemonė: Įstaigų ir jose dirbančio personalo veiklos, funkcijas reglamentuojančių dokumentų bei jų atitikimo vaiko teises reglamentuojantiems teisės aktams analizė Uždavinys: priemonių, sprendimų, skirtų pagerinti vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą, koreguoti formuojamą ir įgyvendinamą politiką, susijusią su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga Lietuvoje, inicijavimas	01-02 01-02-01 01-02-01 01-03

		<p>Priemonė: Dalyvavimas darbo grupėse, rengiančiose su vaiko teisių apsauga susijusius teisės aktus, pasiūlymų inicijuojamiems teisės aktų projektams teikimas.</p> <p>Priemonė: Pasitarimų, seminarų su institucijomis, kurių veikla susijusi su vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsauga, turint tikslą sukaupti objektyvią informaciją apie praktikoje kylančias problemas, kurią išanalizavimus bus apsprendžiami optimalūs ir realūs jų sprendimų būdai, organizavimas.</p>	01-03-01 01-03-01
XVIII.	<p>XVIII. Teisė ir teisėtvara 454. Žmogaus teisių apsaugą užtikrinsime nuosekliai tobulindami teisinę sistemą. Lietuvos piliečių teisių ir pareigų įgyvendinimas turi būti neatsiejamas nuo demokratijos raidos ir atsakomybės už šalies ateitį.</p>	<p>Tikslas: Gerinti vaiko teisių apsaugą Uždavinys: Kvalifikuotas, nešališkas galimo vaiko teisių ar jo teisėtų interesų pažeidimo ištyrimas, juridiskai pagrįstų ir optimaliai vaiko interesus atitinkančių sprendimų priėmimas. Priemonė: Skundų dėl vaiko teisių ar jo teisėtų interesų pažeidimo tyrimas. Priemonė: Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus savo iniciatyva pradėti tyrimai dėl galimo vaiko teisių ir jo teisėtų interesų pažeidimo</p>	01-01 01-01-01 01-02-03